

E- HACİZ UYGULAMALARI

2020

6183 sayılı AATUHK'nun 79'uncu maddesi uyarınca tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edileceği gibi **Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel müdürlüklerine de tebliğ edilebilir.** Haciz bildirisini bankanın genel müdürlüğüne de tebliğ edilmiş ise tüm şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma yükümlülüğü bankanın genel müdürlüğüne aittir.

Yukarıdaki madde hükmüne istinaden Maliye Bakanlığı'nca Bankalara gönderilecek e-haciz bildirimlerinde tutar, Seri A, 1 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliği'nde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

14. Ödeme müddeti içerisinde ödenmeyen amme alacaklarının cebren tahsilini temin etmek ya da alacağın tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla tahsil dairelerince alınan haciz ve ihtiyati haciz kararları üzerine, 6183 sayılı Kanununun 79 uncu maddesi hükmüne dayanılarak borçlunun bankalar nezdindeki hak ve alacaklarının da haczi yoluna gidilmektedir.

(Seri:A Sıra No:5 G.T. ile değişen paragraf) 6183 sayılı Kanununun 79 uncu maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden; Bakanlığımıza bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen amme alacaklarında tutara bakılmaksızın, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen amme alacaklarında 50.000,- lira ve üzeri için, il özel idareleri ve belediyelere ait amme alacaklarında ise 10.000,- lira ve **üzeri için** tanzim edilen haciz bildirimlerinin bankaların genel müdürlüklerine tebliğ edilmesi uygun görülmüştür.

Bu kapsamda posta yoluyla yapılacak tebligatlarda;

- Haciz bildirimlerinin her amme borçlusu için ayrı ayrı düzenlenmesi,
- Haciz bildirisine konu amme alacağı aslı ve fer'ilerinin toplamının dikkate alınması,

— Haciz bildirilerinin banka genel müdürlüklerine 7 günlük süre içinde cevap verilmesini engelleyecek şekilde topluca gönderilmemesi, gerekmektedir.

15. 6183 sayılı Kanununun 79'uncu maddesinde tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirilerinin, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilmesine ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilmesine imkan verilmiş, elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu hükme istinaden, ayrıca bir düzenleme yapıncaya kadar, alacaklı amme idarelerinin Bakanlığımızın (Gelir İdaresi Başkanlığının) uygun görüşünü de almak suretiyle banka genel müdürlükleri ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ile yapacakları anlaşmalar çerçevesinde, elektronik imza ya da şifre kullanılmak suretiyle haciz bildirilerinin elektronik ortamda sadece bu kurumlara tebliğ edilmesi ve elektronik ortamda cevaplarının alınması, elektronik ortamda tebliğ edilecek haciz bildirilerinde yukarıda belirlenen tutar ile sınırlı kalınmaması, birden fazla amme borçlusunu için tebligat yapılması ve cevaplarının alınması uygun görülmüştür.

(Seri:A S) Bu kapsamda kurulan elektronik ortamda haciz bildirisi tebliğ sistemine dahil olan banka genel müdürlükleri ile Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ne, elektronik ortamda tebliğ edilen haciz bildirimleri, sisteme dahil olmayan banka genel müdürlüklerine bir haciz bildirisi ekinde liste olarak posta yoluyla tebliğ edilecektir. Elektronik ortamda haciz bildirisi tebliği sistemine dahil olan banka genel müdürlükleri ve şubeleri ile Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ne zorunlu olmadıkça (çok ivedilik taşıyan durumlar ile sistemin işletilememesi hali) haciz bildirimleri posta yoluyla veya memur eliyle tebliğ edilmeyecektir.

(Seri: A Sıra No: 5 G.T. ile eklenen paragraf) Diğer taraftan 6183 sayılı Kanun'un 79 uncu maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden, alacaklı amme idarelerinin Bakanlığımızın (Gelir İdaresi Başkanlığının) uygun görüşünü de almak suretiyle, PTT ile yapacakları anlaşmalar çerçevesinde, elektronik imza ya da şifre kullanılmak suretiyle haciz bildirimlerini elektronik ortamda anılan kuruma tebliğ etmeleri ve elektronik ortamda cevaplarını almaları, elektronik ortamda tebliğ edilecek haciz bildirimlerinde birden fazla amme borçlusunu için tebligat yapmaları ve cevaplarını almaları uygun görülmüştür.

16. 6183 sayılı Kanununun 79'uncu maddesi uyarınca haczedilecek maaş, ücret, kira, istihkak alacakları gibi süreklilik arz eden alacak borç ilişkisi bulunması halinde ileriye matuf haciz yapılması gerektiği tabiidir.

Diğer taraftan, Bankalara gönderilen e-haciz bildirimleri üzerine haciz bildirisi üzerine yapılacak haciz işlemlerinde de yapılması gereken işlemler aynı Tebliğde aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

9. 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre, ihtiyati veya kat'i haczin borçlunun her türlü mal, hak ve alacaklarına tatbik edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak, borçlu olan bir şahsın bankalarda bir alacak ve hakkı bulunmamasına rağmen ileride borçlu adına doğacak alacaklar için bankalara haciz veya ihtiyati haciz bildirisi tebliğ edilmesi, haczin "borçlunun mal varlığını hedef tutması" esasına aykırı düşecektir.

Amme alacağından borçlu olan bir şahsın, bankalarda alacak ve hakkının bulunmamasına rağmen ileride tahakkuk edecek alacağından istifade etmek üzere geleceğe yönelik olarak bankalara haciz veya ihtiyati haciz tebliği, muhtemel bir alacak niteliğinde dahi tanımlanamayacak bir durum oluşturması ve bankanın bu hacizleri sürekli izlemesi veya banka tarafından yapılan tüm işlemlerde bir süreye de bağlı kalınmaksızın borçlu adına mal, hak ve alacak doğup doğmadığının takip edilmesi, doğması halinde haciz veya ihtiyati haciz uygulanmasını gerektirir ki bankalara böyle bir külfet yüklemeye imkan bulunmamaktadır.

Bu nedenle, bankalara yapılacak haciz ve ihtiyati haciz tebliğlerinin sadece tebliğ tarihi itibarıyla amme borçlularının mevcut olan varlıklarını konu alması ve bu kişilerin ileride doğabilecek alacakları için haciz ve ihtiyati haciz tebliğinde bulunulmaması icap etmektedir.

Bankacılık sisteminde, POS cihazı kullanan müşteri ile banka arasında yapılan sözleşmelere dayanan bankalar nezdindeki hesaplar banka ile müşterisi arasında devamlılık arz etmektedir. Dolayısıyla bu hesaplar her zaman için banka nezdinde alacak doğmasına (muhtemel alacak) müsait hesaplar olarak değerlendirildiğinden bu hesaplara ileriye matuf olmak üzere haciz konulması mümkün bulunmaktadır.